

РІШЕННЯ РАЗОВОЇ СПЕЦІАЛІЗОВАНОЇ ВЧЕНОЇ РАДИ ДФ 36.053.038 ПРО ПРИСУДЖЕННЯ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 36.053.038 Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка Міністерства освіти і науки України, м. Дрогобич, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії **Українцю Андрію Володимировичу** з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) на підставі публічного захисту дисертації «**Формування екологічної культури майбутніх викладачів професійного навчання в галузі автомобільного транспорту**» 07 квітня 2026 року.

Українець Андрій Володимирович, 1976 року народження, громадянин України, вища освіта.

У 2015 році закінчив ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» і отримав ступінь бакалавра за спеціальністю «Технологічна освіта» та здобув кваліфікацію: Вчитель технологій і креслення (В15 №132748, виданий 01 липня 2015 року).

У 2016 році закінчив ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет» і отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Технологічна освіта» та здобув кваліфікацію: Вчитель технологій, профільного навчання (технічна та комп'ютерна графіка) і креслення. Вчитель інформатики (С16 №073353, виданий 01 липня 2016 року).

З 2022 року по 2025 рік навчався в аспірантурі ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет». З листопада 2025 р. переведений до навчання в аспірантуру Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Здобувач має 9 друкованих наукових праць за темою дисертації (з них – 7 одноосібних): 5 статей у наукових фахових виданнях, 4 тез доповідей у матеріалах конференцій.

Кількість, обсяг та зміст друкованих праць відповідають вимогам Міністерства освіти і науки України щодо публікації основного змісту дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Статті у наукових фахових виданнях України

1. **Українець А. В.** Екологічна культура викладача закладу професійної (професійно-технічної) освіти у галузі автомобільного транспорту: сутність, функції та структура. *Молодь і ринок*. 2023. № 9 (217). С. 155–160. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.291090>

2. **Українець А. В.** Модель формування екологічної культури майбутніх викладачів професійного навчання в галузі автомобільного транспорту. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Серія: педагогіка. 2024. № 1. С. 64–71. URL: <https://doi.org/10.32782/2415-3605.24.1.8>

3. **Українець А. В.** Методи формування екологічної культури майбутніх викладачів професійного навчання. *Перспективи та інновації науки*. 2025. Вип.

11(56). С. 1456–1463. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-11\(57\)-1456-1463](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-11(57)-1456-1463)

4. **Українець А. В.**, Погорелов М. Г., Пшеничний М. В. Модель інноваційної підготовки викладачів закладів професійно-технічної освіти автомобільного профілю. *Молодь і ринок*. 2025. № 11 (243). С. 64–70. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.345846>

5. **Українець А. В.** Організаційно-педагогічні умови формування екологічної культури майбутніх викладачів закладів професійної (професійно-технічної) освіти. *Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти*. 2025. № 24. С. 212–222. URL: <https://doi.org/10.31865/2414-9292.24.2025.349672>

*Опубліковані праці апробаційного характеру
(тези доповідей у матеріалах конференцій)*

6. **Українець А. В.** Аспекти формування екологічної культури особистості. *Розвиток технологічної освітньої галузі в руслі Нової української школи*: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (Полтава, 29 вересня 2023 р.) / за заг. ред. В.П. Титаренко, А.Ю. Цини. Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2023. С. 452–457. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/25437/1/123.pdf>

7. **Українець А. В.** Екологічне виховання фахівців автотранспортного профілю як соціально-економічна потреба суспільства. *Теорія і практика професійного становлення фахівця в інноваційному соціокультурному просторі*: збірник наукових праць I міжнародної науково-практичної конференції науково-педагогічних, педагогічних працівників і молодих учених (Дніпро, 5–6 квітня 2023 р.). Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. С. 171–174. URL: https://duan.edu.ua/images/Announcements/UA/Departments/Pedagogy_psychology/2023/Tezy_Teor_i_prakt_prof_stanovl_fakhivtsia.pdf

8. **Українець А. В.**, Кондур О. М. Переваги, заходи підтримки та ключові напрями перспективного розвитку вітчизняної автомобільної галузі. *Актуальні проблеми сучасної науки*: збірник матеріалів XI міжнародної науково-практичної конференції (Дрогобич, 25–26 квітня 2024 р.) / за ред. Ю. Матуріна, І. Столярчука. Дрогобич: ДДПУ імені Івана Франка, 2024. С. 554 – 556. URL: <https://drive.google.com/file/d/1yTQ2bIvUm4O9VpIo3So52kx5-wj5JCaq/view>

9. **Українець А. В.** Результати експериментального дослідження проблеми формування екологічної культури майбутніх педагогів професійного навчання у галузі автомобільного транспорту. *Розвиток технологічної освітньої галузі в рідній Нової української школи*: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (16 грудня 2025 р.) / за заг. ред.

доц. Ю.А. Срібної, проф. В.П. Титаренко, А.Ю. Цини. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. С. 245–247. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1YPF0dnuqP20ps28duN7RijJL-ULg6JoX>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. Нищак Іван Дмитрович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри технологічної та професійної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Позитивно оцінюючи подану роботу, вважаю, що вона є актуальною, своєчасною та такою, що містить елементи наукової новизни. Обрана тематика відповідає сучасним потребам розвитку педагогічної науки та практики, а також має вагомое теоретичне і практичне значення. Варто відзначити вдалий та обґрунтований підбір методів дослідження, які адекватно відповідають поставленим меті й завданням та дали змогу здобувачеві отримати достовірні, науково обґрунтовані результати. Отримані результати дослідження належно проаналізовано й узагальнено, що знайшло відображення у сформульованих висновках. Вони є логічними, аргументованими та впливають зі змісту проведеної наукової роботи. Основні положення та результати дослідження оприлюднено у наукових публікаціях автора, що підтверджує їх апробацію у науковому середовищі.

Одержані висновки й опубліковані наукові праці становлять реальний внесок дисертанта у розвиток вітчизняної педагогічної науки. Робота справляє цілісне та позитивне враження, вирізняється належним рівнем наукової аргументованості й логічною структурою. Зауважень до змісту та оформлення роботи немає.

2. Курок Віра Панасівна, доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, завідувач кафедри технологічної і професійної освіти Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. Значну частину розділу 1 присвячено філософсько-методологічним засадам досліджуваної проблеми, що свідчить про глибину теоретичного аналізу. Водночас педагогічна специфіка діяльності викладача професійного навчання в галузі автомобільного транспорту могла б бути акцентована ще виразніше. Зокрема, варто було б чіткіше пов'язати теоретичні положення з особливостями майбутньої професійної діяльності здобувачів освіти, що підсилює б прикладну спрямованість теоретичного розділу.

2. У підрозділі 1.1. дисертації екологічна культура розглядається як складне інтегральне утворення, яке поєднує світоглядні, ціннісні, когнітивні та діяльнісні компоненти. Такий підхід є науково обґрунтованим, однак подекуди призводить до розширеного тлумачення ключового поняття дослідження. Доцільним було б чіткіше окреслити межі екологічної культури саме як

педагогічної категорії, відмежувавши її від суміжних філософських і соціологічних трактувань. Це сприяло б підвищенню термінологічної визначеності дослідження.

3. Дисертант визначає низку організаційно-педагогічних умов, які мають як універсальний, так і галузевий характер. Водночас їх чітке розмежування в тексті подано не завжди послідовно. Доцільним було б розмежувати умови, притаманні будь-якій професійній підготовці, та ті, що зумовлені специфікою формування екологічної культури педагогів професійного навчання у галузі автотранспорту.

4. У роботі використано традиційні та інноваційні педагогічні методи і засоби формування екологічної культури. Проте потенціал цифрових технологій та онлайн-інструментів розкрито обмежено. Розширення цього аспекту відповідало б сучасним тенденціям цифровізації професійної освіти та підвищило актуальність дослідження.

5. Експериментальна частина дисертації ґрунтується переважно на кількісних методах аналізу результатів дослідження. Такий підхід є виправданим, однак залучення якісних методів (інтерв'ю, аналіз рефлексивних матеріалів тощо) дозволило б глибше розкрити внутрішні зміни в ціннісно-мотиваційній сфері студентів. Це підвищило б переконливість висновків експерименту, адже поєднання кількісних і якісних даних є сучасною тенденцією педагогічних досліджень.

3. Чистякова Людмила Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри технологічної та професійної освіти Центрально-українського державного університету імені Володимира Винниченка.

Зауваження, висловлені у відгуку опонента:

1. У дисертації визначено чинники та організаційно-педагогічні умови формування екологічної культури, водночас доцільним видається більш розгорнуте обґрунтування підстав, за якими саме ці чинники й умови були виокремлені дисертантом як пріоритетні. Залучення процедур експертного оцінювання, а також чітке визначення критеріїв їх відбору й ранжування могли б сприяти підвищенню методологічної виваженості, чіткості та об'єктивності результатів дослідження.

2. Процес екологізації змісту фахової підготовки у дисертаційній роботі висвітлено достатньо ґрунтовно та системно. Водночас доцільним видається ширше представлення конкретних прикладів інтеграції екологічних компонентів у зміст окремих навчальних дисциплін. Подання фрагментів навчальних тем, практичних завдань або методичних розробок сприяло б посиленню прикладної спрямованості дослідження та підвищенню його практичної значущості для викладачів навчальних дисциплін соціально-гуманітарного, науково-природничого і професійно-орієнтованого циклів фахової підготовки майбутніх викладачів професійного навчання у галузі автомобільного транспорту.

3. Методичний інструментарій дослідження характеризується різноманітністю, логічною структурованістю та відповідає сучасним вимогам педагогічної науки і практики. Водночас роль міждисциплінарних проєктів як ефективного засобу формування екологічної культури майбутніх педагогів професійного навчання могла б бути висвітлена більш розгорнуто й системно. Особливо перспективним у цьому контексті є поєднання екологічних і технічних завдань у межах проєктної діяльності, що сприяє посиленню діяльнісного компонента професійної підготовки здобувачів освіти.

4. Запропоновані критерії та показники сформованості екологічної культури відзначаються логічною структурованістю, внутрішньою узгодженістю та належним рівнем теоретичного обґрунтування. Водночас їх взаємозв'язок із загальними результатами професійної підготовки студентів подано не завжди достатньо чітко й системно. Доцільним видається більш виразне розкриття того, яким чином рівень сформованості екологічної культури корелює з розвитком фахових компетентностей майбутніх педагогів професійного навчання.

5. У дисертаційній роботі недостатньо висвітлено проблему післядипломної екологічної підготовки педагогів професійного навчання. Включення цього аспекту дало б змогу логічно розширити межі дослідження та посилити його цілісність. Крім того, такий підхід повною мірою відповідав би концепції неперервної професійної освіти й окреслював би перспективний напрям подальших наукових досліджень у зазначеній галузі.

4. Стахів Лілія Григорівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки та методики початкової освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Зауваження, висловлені у відгуку рецензента:

1. У дисертації поняття «екологічна культура» подано в досить широкому філософсько-світоглядному та психолого-педагогічному контексті, що дає змогу розкрити його багатовимірність і міждисциплінарний характер. Водночас доцільним було б чіткіше концептуально відмежувати це поняття від суміжних і близьких за змістом категорій, зокрема таких як «екологічна компетентність», «екологічна свідомість», «екологічна поведінка» тощо. Уточнення спільних і відмінних ознак цих понять, а також визначення їх ієрархічних і функціональних зв'язків сприяло б більшій термінологічній визначеності дослідження, підвищило б його наукову коректність і полегшило б інтерпретацію отриманих результатів.

2. Одним із компонентів розробленої моделі визначено організаційно-педагогічні умови, що відіграють важливу роль у забезпеченні ефективності її реалізації. Водночас доцільно було б чіткіше окреслити відмінності між виокремленими Вами «чинниками» та власне «організаційно-педагогічними умовами». Зокрема, варто уточнити їх змістове наповнення, функціональне призначення та рівень впливу на освітній процес.

3. У педагогічному експерименті взяли участь 216 студентів (110 – в експериментальних групах, 106 – у контрольних групах), які представляли

чотири українські заклади вищої освіти. За таких умов доцільно було б чіткіше обґрунтувати репрезентативність та достатність сформованої вибірки для отримання статистично й педагогічно значущих результатів дослідження. Крім того, варто було б урахувати та спеціально окреслити вплив регіональних особливостей підготовки педагогів професійного навчання за спеціальністю А5.38 «Професійна освіта (Транспорт)».

4. У роботі використовується широкий спектр методологічних підходів, що свідчить про прагнення дисертанта всебічно осмислити досліджувану проблему. Водночас, на нашу думку, така методологічна різноманітність за відсутності чітко окреслених зв'язків між підходами може призвести до певного еклектизму й ускладнити цілісне сприйняття теоретико-методологічної основи дослідження. У цьому контексті бажаною видається більш ґрунтовна інтеграція окремих наукових підходів, що складають методологічну основу роботи, із визначенням їх провідної ролі, взаємодоповнюваності та логіки поєднання.

5. Стецула Надія Осипівна, кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри медико-біологічних дисциплін, географії та екології Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка.

Зауваження, висловлені у відгуку рецензента:

1. Попри те, що бібліографічний апарат дослідження представлений 28 англomовними науковими джерелами, у роботі недостатньо системно та ґрунтовно репрезентовано порівняльний аналіз зарубіжного досвіду формування екологічної культури викладачів закладів професійної освіти. Зокрема, не отримали належного узагальнення й аналітичного осмислення концептуальні підходи, моделі та освітні практики фахової підготовки педагогічних працівників, апробовані в країнах Європейського Союзу, США та Японії. Розширення та поглиблення аналізу міжнародного досвіду сприяло б підвищенню рівня теоретичної обґрунтованості результатів дослідження, зміцненню його методологічних засад, а також створило б підґрунтя для ідентифікації інноваційних ідей і ефективних механізмів їх адаптації до умов вітчизняної системи професійної освіти.

2. Модель формування екологічної культури викладачів професійного навчання у галузі автомобільного транспорту має переважно узагальнений характер, що, на наш погляд, ускладнює її безпосередню практичну реалізацію. Зокрема, потребують більш детального розкриття зміст, механізми та інструментарій упровадження окремих структурних блоків моделі в освітній процес, а також етапи їх практичної апробації. Конкретизація зазначених аспектів сприяла б підвищенню прикладної цінності моделі та її відтворюваності в реальних умовах закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку педагогів професійного навчання.

3. У методичному підрозділі роботи декларується використання іннова-

ційних технологій навчання, однак недостатньо конкретизовано дидактичний потенціал і практичні можливості застосування сучасних цифрових інструментів у процесі формування екологічної культури. Зокрема, поза межами ґрунтовного аналізу залишилися такі засоби, як технології віртуальної та доповненої реальності, навчальні симулятори, цифрові платформи для моделювання екологічних процесів. З огляду на актуальні тенденції цифровізації професійної освіти, більш детальне розкриття зазначеного аспекту сприяло б підвищенню методичної повноти дослідження та його відповідності сучасним освітнім викликам.

4. Експериментальне дослідження охоплює період 2022–2025 рр., що дає змогу оцінити безпосередні результати формування екологічної культури студентів. Водночас поза межами аналізу залишилися пролонговані ефекти впровадження запропонованої моделі, зокрема особливості прояву сформованої екологічної культури у реальній професійній діяльності випускників, стабільність екологічних установок та збереження відповідних поведінкових патернів упродовж певного часу. Дослідження віддалених результатів могло б суттєво підвищити доказовість висновків та розширити уявлення про ефективність запропонованих педагогічних впливів у довгостроковій перспективі.

5. В окремих місцях тексту спостерігається певне ускладнення формулювань, багатокomпонентні конструкції (наприклад, «інтеграційно-функціональний конструкт», «філософсько-методологічний базис»), що може утруднювати сприйняття для практикуючих викладачів.

Результати відкритого голосування:

- «За» – 5 членів ради
- «Проти» – немає
- «Утрималися» – немає

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Українцю Андрію Володимировичу** науковий ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка зі спеціальності 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Иван Ницак

Іван НИЦАК